

Sagelvvatn Utmarkslag v/leder Hans Arnulf Haug
Sagelvvassveien 555
9050 STORSTEINNES

Trondheim, 18.12.2018

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/11520

Saksbehandler:
Marit Johanne Birkeland

Avgjørelse i klagesak - klage på Fylkesmannens vedtak om oppheving av Balsfjord kommunes dispensasjon til å bruke snøskuter for å kontrollere fiskekort

Miljødirektoratet opprettholder Fylkesmannens vedtak. Direktoratet er enig med Fylkesmannen i Troms som vurderer at søknad fra Sagelvvatn Utmarkslag ikke fyller vilkårene for å gi dispensasjon etter § 6 i forskriften.

Vi viser til klage av 6. juli 2018 på vedtak fra Fylkesmannen i Troms av 12. juni 2018. I vedtaket opphever Fylkesmannen vedtak fattet av Balsfjord kommune i sak 63/18 om dispensasjon til bruk av snøscooter for å kontrollere fiskekort på Sagelvvatn. Dispensasjonen ble gitt etter § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Fylkesmannen oversendte klagesaken til Miljødirektoratet i brev av 26. september 2018.

Sakens bakgrunn

Sagelvvatn utmarkslag søkte Balsfjord kommune om dispensasjon for bruk av snøscooter for kontroll av fiskekort på fiskevannet Sagelvvatnet. I søknaden fra 12. mars 2018 ble det søkt om 5 -10 turer for perioden 1. januar til 30. april. Det ble søkt om tillatelse for 5 år.

Balsfjord kommune vedtok 23. mars 2018 å gi Sagelvvatn utmarkslag tillatelse til å benytte snøscooter for kontroll av fiskekort på Sagelvvatnet. Vedtaket ble gitt etter § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Tillatelsen gjaldt for 10 turer til sammen per vintersesong, og med en gyldighet til og med 31. desember 2019.

I brev av 6. april 2018 varslers Fylkesmannen i Troms mulig omgjøring av vedtaket. Fylkesmannen vurderer ikke kjøring som beskrevet i søknaden som et særlig behov, jf. forskriften § 6. Fylkesmannen vurderer at kommunens vedtak kan være ugyldig. Sagelvvatn Utmarkslag gir uttalelse til varslert 15. april 2018.

Fylkesmannen opphever vedtaket i brev av 12. juni 2018. Opphevingsvedtaket er fattet i medhold av forvaltningsloven § 35 andre ledd, jf. første ledd bokstav c. Fylkesmannen vurderer at bruk av snøscooter for å kontrollere fiskekort ikke oppfyller vilkår for å kunne gi dispensasjon etter § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

Klager

Sagelvvatnet Utmarkslag viser i klagen, og i uttalelsen til Fylkesmannens varsel, til at utmarkslaget har et særlig behov for isfiskekontroll. Det vises til at dette er nyttekjøring som vanskelig lar seg dekke på annen måte. Vannet er stort, og forholdene ved veiene rundt vannet tilsier at det er vanskelig å parkere. Det vises i klagen til at Sagelvvassveien er forkjøringsvei som er forbudt å parkere på, og at Storbuktveien er så smal at parkering kan føre til mange og store trafikkfarlige situasjoner. I klagen blir det også vist til at dyrelivet på Sagelvvatnet er nærmest fraværende på vinteren, og at kjøringen ikke vil gi skader på naturen og naturmangfoldet.

Fylkesmannens vurderinger

Fylkesmannen har vurdert klagen i tråd med forvaltningsloven § 33, og har ikke funnet grunn til å oppheve eller endre sitt vedtak. Saken er derfor sendt Miljødirektoratet for endelig avgjørelse i brev av 26. september 2018.

Fylkesmannen i Troms fastholder at bruk av snøscooter for kontroll av fiskekort på Sagelvvatnet ikke oppfyller vilkårene i § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Fylkesmannens vurderer at søker ikke oppfyller kravet til særlig behov, og legger til grunn at behovet kan dekkes på annen måte. Det vises til at det går bilveg rundt hele Sagelvvatnet, og at Sagelvvatnet Utmarkslag kan gjennomføre kontroll av fiskekort med ski, truger eller til fots med utgangspunkt fra ulike parkeringer eller gårder ved vannet.

Lovgrunnlaget

Etter forvaltningsloven §35 andre ledd, jf. første ledd bokstav c, kan klageinstansen eller annet overordnet organ omgjøre vedtak fra underinstansen av eget tiltak dersom vedtaket må anses ugyldig.

Miljødirektoratet er klageinstans for Fylkesmannens omgjøringsvedtak. Etter forvaltningsloven § 34 skal klageinstansen avvise saken, dersom vilkårene for å ta saken til behandling ikke er oppfylt. Tas klagen til behandling, kan klageinstansen prøve alle sider av saken. Klageinstansen kan selv treffe vedtak i saken, eller sende saken tilbake til underinstansen for ny behandling.

Bruk av snøscooter i utmark reguleres av lov om motorferdsel i utmark (motorferdselloven). Motorferdselloven § 1 fastsetter at formålet med loven er ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og på islagte vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen.

Etter motorferdselloven § 3 er motorferdsel i utmark ikke tillatt med mindre annet følger direkte av loven eller av vedtak med hjemmel i loven. I følge loven § 4 a kan motorkjøretøy, herunder bruk av snøscooter, kun brukes i samsvar med forskrift gitt av departementet. Bestemmelsene som gjelder motorkjøretøy finnes dermed i forskrift om bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag.

Miljødirektoratets vurdering

Sagelvvatnet Utmarkslag har klagerett i saken og klagen er rettidig. Miljødirektoratet tar dermed saken til realitetsbehandling.

Fylkesmannen har opphevet Balsfjord kommunes vedtak om å gi dispensasjon under henvisning til at vedtaket er ugyldig. Miljødirektoratet legger til grunn at den klare hovedregelen er at vedtak som er ugyldige som følge av at vedtaksmyndigheten har gått utover sin myndighet bør oppheves etter forvaltningsloven § 35 andre ledd. Den avgjørende spørsmålsstillinga i saken er dermed om Fylkesmannens konklusjon om at vilkårene i forskriften 6 ikke er oppfylt, er korrekt.

Tillatelser etter forskriften § 6

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 3, første ledd bokstav a, jf § 2, første ledd bokstav c, åpner for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med offentlig oppsyns- og tilsynstjeneste. I Rundskriv T-1/96 heter det *"Oppsynstjeneste i privat regi går ikke inn under bestemmelsen. Der det er et reelt behov for motorferdsel for slik tjeneste må det eventuelt søkes om dispensasjon etter forskriftens § 5 eller § 6."* Miljødirektoratet legger til grunn at det i utgangspunktet ikke er kurant å få dispensasjon for privat oppsyn, men at det ved spesielle tilfeller kan vurderes etter § 6.

Søknaden til Sagelvvatnet utmarkslag ble innvilget etter § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Forskriften § 6 åpner for at kommunestyret eller annet folkevalgt organ i unntakstilfeller kan gi tillatelse til kjøring *"dersom søkeren påviser et særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annen måte. Før eventuell tillatelse gis, skal transportbehovet vurderes mot mulige skader og ulemper i forhold til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum."* Bestemmelsen angir en rekke vilkår som alle må være oppfylt for å kunne gi tillatelse.

Miljødirektoratet legger til grunn at § 6 i forskriften er en sikkerhetsventil som skal fange opp spesielle tilfeller, og at det følgelig må stilles strenge krav til at søkeren kan påvise et særlig behov. Dette er også tydelig presisert i Rundskriv T-1/96. Rundskrivet viser også til at det ved vurderingen av om formålet med transporten er et "særlig behov" vil være av betydning om kjøringen er nødvendig og har et akseptert nytteformål eller bærer preg av unødvendig kjøring.

Miljødirektoratet har forståelse for at Sagelvvatn utmarkslag vurderer privat kontroll av fiskekort som nyttig da de er avhengig av inntekt fra salg av fiskekort. Hvorvidt dette tilsier et særlig behov for motorferdsel etter forskriften § 6 er derimot en annen vurdering. I rundskrivet er det presisert at formålet med transporten må være nødvendig, og at det ikke er avgjørende om transportøren ser transporten som lønnsom - dersom ikke transporten isolert dekker et reelt og nødvendig behov.

Spørsmålet i denne saken er derfor om bruk av snøscooter for kontroll av fiskekort på Sagelvvatnet er *nødvendig*. Det framkommer av saken at det er brøytet bilveg rundt hele Sagelvvatnet, noe som etter Miljødirektoratets vurdering tilsier at vannet er tilgjengelig med bil for de som skal føre kontroll. I likhet med Fylkesmannen vil vi anta at de som benytter vannet til isfiske også parkerer i nærheten av vannet, og går ut til fiskestedene til fots, på ski eller truger.

Direktoratet legger til grunn at det bør være mulig å parkere ved ulike parkeringer eller gårder ved vannet, eller å bli skyttet ut til gitte utgangspunkt for kontroll. Selve kontrollen av fiskekort på Sagelvvatnet bør kunne skje til fots, på ski eller med truger. Direktoratet vil anta at hensikten med å drive kontroll av fiskekort er å skape en preventiv effekt for å hindre tjuvfiske. På Sagelvvatnet mener vi at dette er mulig å oppnå uten bruk av motorkjøretøy på isen. Vår vurdering er dermed at

behovet i dette tilfellet kan dekkes på annen måte, og at vilkåret i forskriften § 6 dermed ikke er oppfylt.

Direktoratet har gjort en vurdering av kommunens adgang til å gi dispensasjon etter § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Miljødirektoratet er enig med Fylkesmannen i at kommunen ikke hadde adgang til å gi tillatelse etter § 6 for bruk av snøscooter for kontroll av fiskekort, og at kommunens vedtak dermed er ugyldig.

På denne bakgrunn stadfester vi Fylkesmannens vedtak om å oppheve dispensasjonen.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Fylkesmannen i Troms sitt vedtak av 12. juni 2018, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Direktoratets vedtak er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Marit Johanne Birkeland
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Troms / Romssa Fylkkamánni	Postboks 6105	9291	Tromsø
Balsfjord kommune	Rådhusgata 11	9050	Storsteinnes